

undersøgelse vist, at der er meget stor forskel på sundhedsrisikoen hos dem, der begyndte at ryge, før de var 14 år, og dem, der først lagde ud, efter at de var fyldt 18 år. De, der startede tidligt, havde dobbelt så stor risiko for at få lungekræft, og det er en risiko, der ikke kun kan forklares ved de 4 ekstra rygeår. Det handler tilsyneladende også om, at de helt unge er ekstra sårbare over for røgen, påpeger konsulent Jørgen Falk fra Center for Forebyggelse i Sundhedsstyrelsen.

Men det er klart, at en aldersgrænse og et forbud mod køb af tobak ikke gør det alene. Derfor kan det da også glæde en inkarneret ikkeryger, at en kommune som København nu har søsat et projekt med oplysning til holdningsbearbejdelse af både unge og deres forældre. Der sættes projekter ind på alle fronter, både i folkeskolen, på ungdomsuddannelserne og i de unges fritid. Det er en plan, der fokuserer på helheden og går systematisk til værks. Lignende projekter er sikket søsat i flere kommuner, og det er nødvendigt, for forbud gør det ikke alene.

Derfor glæder det mig også rigtig meget, at sundhedsministeren allerede har været ude med en melding om, at han vil fremsætte lovforslag om en 16-års-aldersgrænse for køb af alkohol og tobak. Det er ikke helt så godt, som Kristeligt Folkeparti havde ønsket, men det er et skridt i den rigtige retning, og derfor glæder Kristeligt Folkeparti sig meget til at stemme for regeringens lovforslag på dette område.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Sophie Hæstorp Andersen.

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Sundhed og livskvalitet afhænger jo af mange ting, og mange af tingene har vi også diskuteret her i dag: at have det godt i selskab med andre, grine, klare sig godt i skolen, føle, at man slår til. Mange steder kan vi gøre noget for at undgå sygdomme og skader, og når det gælder børns og unges trivsel og livskvalitet, er der stadig mange steder, man kan tage fat.

Der skal skabes sundere rammer i skolen, i fritidslivet og i lokalsamfundet. Vi er nødt til at erkende, at børns sundhed er et fælles ansvar, og når vi får viden, må vi også handle som politikere, som forældre eller som interesserede medborgere. Vi kan ikke bare sætte os tilbage med armene over kors og henvise til forældrenes ansvar, for mange forældre mangler også viden om

sundhed og f.eks. alkohol- og rygevaner hos helt unge.

En anden faktor er, at rygning faktisk er en smitsom vane. Det er først og fremmest kammeraternes rygevaner, der har betydning for, hvorvidt et ungt menneske bliver ryger. Vi har tidligere lagt vægt på, at det er forældrenes ansvar, om unge ryger, men spørgsmålet er, om tiden ikke er ved at løbe fra den holdning. Når det mest er kammeraterne og ikke forældrene, man bruger tiden sammen med, og det er dem, man lader sig påvirke af, er det vel åbenlyst, at det ikke længere er nok at pålægge forældrene i hvert fald hele ansvaret.

Tager man den viden, vi i dag har om rygning, viser alle undersøgelser, at jo tidligere et ungt menneske begynder at ryge, desto større er sandsynligheden for, at han eller hun ender som storryger. Samtidig tyder ny forskning på, at rygning er ekstra usundt for unge mennesker. Unge piger har en markant højere sandsynlighed for at udvikle brystkræft, hvis de ryger som teenagere, end deres ikkerygende medsøstre, og det har også vist sig, at unge bliver meget lettere afhængige af nikotin end voksne. Blot nogle få cigaretter om ugen er nok til, at 12-årige begynder at vise tegn på afhængighed, og det synes jeg er svært at sidde overhørig. Det er på tide at gøre en målrettet indsats for at udskyde rygestarten blandt børn og unge.

Kl. 21.15

Mange af de tendenser, jeg snakker om her, viser sig faktisk allerede i dag. Tirsdag morgen var der nye meldinger i nyhederne om, at antallet af mennesker, der dør af rygerlunger, er blevet fordoblet siden 1985, og det er hovedsagelig kvinder, der begyndte at ryge tilbage i 1960'erne og 1970'erne. Bl.a. derfor og også for at undgå, at det bliver trenden i fremtiden, har Socialdemokraterne fremsat det beslutningsforslag, vi har behandlet i dag her i Folketinget, og som handler om at finde flere initiativer, der kan begrænse rygning hos børn og unge.

Forslaget er flerstrengt, for når vi taler om tobak og rygning, er der faktisk ret god grund til at trykke og dreje på mange knapper og håndtag, hvis det overhovedet skal nytte noget som helst. Det er også vise ord fra en tidligere sundhedsminister, denne gang hr. Carsten Koch.

En aldersgrænse for salg af tobak til børn under 15 år er en del af beslutningsforslaget, der har været til debat her i dag, og det er den del, der er blevet taget mest positivt imod af mange partier. Indenrigs- og sundhedsministeren har